

KENDELSE AFSAGT AF RETTENS PRÆSIDENT

1. august 2003 *

I sag T-378/02 R,

Technische Glaswerke Ilmenau GmbH, Ilmenau (Tyskland), ved advokaterne G. Schohe og C. Arhold, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved V. Di Bucci og V. Kreuzschitz, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: tysk.

støttet af

Schott Glas, Mainz (Tyskland), ved advokat U. Soltész,

angående en påstand om udsættelse af gennemførelsen af artikel 2 i Kommissionens beslutning af 2. oktober 2002 (K(2002) 2147 endelig) om statsstøtte (C 44/2002) som Tyskland har ydet til fordel for Technische Glaswerke Ilmenau GmbH,

har

PRÆSIDENTEN FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS

afsagt følgende

Kendelse

Sagens baggrund

- 1 Technische Glaswerke Ilmenau GmbH (herefter »TGI«) er et tysk selskab med hjemsted i Ilmenau i Freistaat Thüringen (herefter »delstaten Thüringen«). Selskabet driver virksomhed inden for glasfremstilling.

- 2 TGI blev stiftet i 1994 af ægteparret Geiß med det formål at overtage fire af de 12 glasproduktionslinjer (dvs. ovne) fra det tidligere selskab Ilmenauer Glaswerke GmbH (herefter »IGW«), som Treuhandanstalt (det offentlige forvaltningsinstitut, der siden blev til Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben, herefter »BvS«) havde likvideret. De pågældende ovne var blandt de kollektivt ejede formuegenstande tilhørende Volkseigener Betrieb Werk für Technisches Glas Ilmenau, som inden den tyske forening var centrum for glasproduktion i den tidligere Tyske Demokratiske Republik.

- 3 IGW's salg af de fire ovne til sagsøgeren skete i to etaper, nemlig først ved en aftale af 26. september 1994 (herefter »asset-deal 1« (aftale om overdragelse af aktiver)), der blev godkendt af Treuhandanstalt i december 1994, og siden ved en anden aftale af 11. december 1995 (herefter »asset-deal 2«), der blev godkendt af BvS den 13. august 1996.

- 4 Ifølge asset-deal 1 var salgsprisen for de tre første ovne på i alt 5,8 mio. tyske mark (DEM) (2 965 493 EUR) og skulle betales i tre rater, den 31. december 1997, den 31. december 1998 og den 31. december 1999. Betalingen var sikret ved et pant på 4 mio. DEM (2 045 168 EUR) i grunden til disse ovne og ved en bankgaranti på 1,8 mio. DEM (920 325 EUR).

- 5 I medfør af asset-deal 2 blev den fjerde ovn, men ikke den tilhørende grund, ligeledes solgt til sagsøgeren af IGW til en pris af 50 000 DEM (25 565 EUR), da der ikke var andre interesserede investorer.

- 6 I henhold til forskellige lejekontrakter, hvoraf den seneste er fra den 13. august 1998, havde sagsøgeren brugsretten til det såkaldte »gamle frittehus« (»das alte Gemeindehaus«), hvis ejer var Thüringer Liegenschaftsgesellschaft (herefter

»TLG«), en virksomhed kontrolleret af delstaten Thüringen. Sagsøgeren brugte det gamle frittehus til at fremskaffe de nødvendige råvarer til glasfremstilling (dvs. »fritte«) til den fjerde ovn, hvis grund ligeledes tilhører TLG, og som befinder sig ved siden af, i en hangar til den gamle fabrik.

- 7 Det er ubestridt, at sagsøgeren havde likviditetsproblemer i 1997. Under hensyn til disse problemer indledte selskabet forhandlinger med BvS. BvS og delstaten Thüringen blev ifølge sagsøgeren den 18. december 1997 enige om en »fælles aktion«, der i det væsentlige bestod af to foranstaltninger.

- 8 For det første gav BvS ved en aftale af 16. februar 1998 afkald på en del af salgsprisen i henhold til asset-deal 1, nemlig 4 mio. DEM (2 045 168 EUR, herefter »gældseftergivelsen«). Ifølge sagsøgeren skulle gældseftergivelsen kompensere for tabet af en lovet støtte på et tilsvarende beløb fra delstaten Thüringen i forbindelse med asset-deal 1. Betalingen af den resterende del af købesummen, dvs. 1 800 000 DEM (914 109 EUR) blev mod betaling af renter udskudt til den 31. december 2003. Desuden blev bankgarantien for denne resterende købesum omdannet til et pant i grundene til de tre første ovne, dvs. til et efterstillet ejerpant (»nachrangige Grundschuld«) med henblik på at forbedre TGV's likviditet (herefter »omdannelsen af bankgarantien«).

- 9 For det andet ydede delstaten Thüringen gennem sin egen bank, Thüringer Aufbaubank (herefter »TAB«) ved aftaler af 26. februar og 3. marts 1998 sagsøgeren et lån på 2 mio. DEM (1 015 677 EUR) til en rente på [...] 1% p.a. (herefter »TAB-lånet«). Dette lån stammede ifølge sagsøgeren fra delstatens konsolideringsfond, som er en af de generelle statsstøtteordninger, der er

godkendt af Kommissionen i henhold til støtteordning NN 74/95 (godkendt ved Kommissionens beslutning SG(96) D/1946). Lånet blev udbetalt til sagsøgeren den 30. november 1998. Tilbagebetalingen af lånet er desuden sikret ved et pant i nævnte grund og ved selvskyldnerkaution fra hr. Geiß' side af 3. marts 1998.

- 10 Ved skrivelse af 1. december 1998 anmeldte Tyskland forskellige foranstaltninger til finansiel konsolidering af sagsøgeren, herunder gældseftergivelsen og TAB-lånet, til Kommissionen.

- 11 Ultimo 1998 nedrev delstaten Thüringen bygningerne på TLG's grund, herunder »det gamle frittehus«, for at skabe et tomt område, der var egnet til anlæggelsen af en teknologi- og forskerpark, som skulle bære navnet »Am Vogelherd« (herefter »Am Vogelherd-parken«). Som følge af nedrivningen har sagsøgeren gjort gældende, at selskabet foruden købet af grunden til den fjerde oven har måttet udvide kapaciteten for »det nye frittehus« (som selskabet i 1995 opførte på sin egen grund med henblik på at forsyne de første tre oven) og anlægge en overgang i form af et rullebånd (»Bandbrücke«) for at forsyne den fjerde oven fra dette nye hus via en overkrydsning af offentlig vej. Sagsøgeren har gjort gældende, at disse arbejder og nævnte køb pludseligt primo 1998 for selskabet har medført ekstraomkostninger, hvis forventede omfang kunne beløbe sig til [...] mio. DEM ([...] EUR), et beløb, som der udtrykkeligt blev taget højde for i aftalen vedrørende TAB-lånet.

- 12 Ved skrivelse SG(2000) D/102831 af 4. april 2000 indledte Kommissionen den formelle undersøgelsesprocedure som omhandlet i artikel 88, stk. 2, EF med hensyn til gældseftergivelsen og TAB-lånet, en procedure, som blev tildelt ref. nr. C 19/2000 (herefter »den første formelle procedure«). I skrivelsen konstaterede Kommissionen, at de tyske myndigheder som følge af Kommissionens anmodninger ved flere lejligheder i løbet af 1999 havde fremlagt yderligere oplysninger, men anmodede alligevel med henblik på den formelle undersøgelse om yderligere oplysninger vedrørende visse af de andre støtteforanstaltninger, som sagsøgeren havde modtaget fra de tyske myndigheder i

forbindelse med asset-deal 1 og asset-deal 2. Alle disse påståede støtteforanstaltninger er beskrevet i den meddelelse, der er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af 29. juli 2000 (Opfordring til at fremsætte bemærkninger efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, til statsstøttesag C 19/2000 (ex NN 147/98) — Støtte til Technische Glaswerke Ilmenau GmbH — Tyskland (EFT C 217, s. 10)), og hvori Kommissionen foreløbigt fandt, at gældseftergivelsen og TAB-lånet kunne anses for at være støtte, der var uforenelig med fællesmarkedet.

- 13 Tyskland besvarede anmodningen om yderligere oplysninger den 5. juli 2000. Den 7. november 2000 blev der afholdt et møde mellem repræsentanter for Kommissionen og de tyske myndigheder. Den 1. marts 2001 fremsendte de tyske myndigheder andre supplerende oplysninger til Kommissionen.
- 14 Den 12. juni 2001 vedtog Kommissionen med hensyn til statsstøtte C19/2000 beslutning 2002/185/EF om Tysklands statsstøtte til Technische Glaswerke Ilmenau GmbH (EFT 2002 L 62, s. 30, herefter »den første beslutning«). Efter i denne beslutning udtrykkeligt at have afstået fra at undersøge de andre støtteforanstaltninger til fordel for TGI, som muligvis var uforenelige med fællesmarkedet, såsom TAB-lånet, omdannelsen af den bankgaranti, som var stillet i forbindelse med asset-deal 1, og udskydelsen af betalingen af den resterende købesum, der var fastsat i aftalen af 16. februar 1998, til 2003 (betragtning 64 og 65), nåede Kommissionen frem til den konklusion, at gældseftergivelsen ikke svarede til den adfærd, en privat investor ville udvise. Ifølge Kommissionen udgjorde denne gældseftergivelse statsstøtte i henhold til artikel 87, stk. 1, EF, som ikke kunne anses for at være forenelig med fællesmarkedet, og som ikke kunne gøres til genstand for en tilladelse i medfør af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, (artikel 1). Kommissionen pålagde følgelig Tyskland at forlange tilbagebetaling af støtten (artikel 2).
- 15 Ved skrivelse af 3. juli 2001 indledte Kommissionen en ny formel undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 88, stk. 2, EF, som blev tildelt ref. nr. C 44/2001. Denne procedure (herefter »den nye formelle procedure«) indskrænkede sig til en undersøgelse af for det første omdannelsen af bankgarantien, for det andet TAB-

lånet og for det tredje udskydelsen af betalingen indtil 2003 af den resterende købesum i henhold til asset-deal 1. De nævnte foranstaltninger, som foreløbigt blev anset for at være støtteforanstaltninger, der var uforenelige med fællesmarkedet, blev beskrevet i den meddelelse, der blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af 27. september 2001 (Opfordring til at fremsætte bemærkninger efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, i statsstøttesag C 44/2001 (ex NN 147/98) — Støtte til Technische Glaswerke Ilmenau GmbH — Tyskland (EFT C 272, s. 2)).

- 16 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 28. august 2001 anlagde sagsøgeren sag med påstand om annullation af den første beslutning (sag T-198/01).

- 17 Ved skrivelse af 9. oktober 2001 fremsatte Tyskland sine bemærkninger til den nye formelle procedure. Hvad angår TAB-lånet hævdede Tyskland, at sagsøgeren i henhold til det juridiske begreb om opofrelse («Aufopferung») i tysk ret havde en fordring mod delstaten Thüringen på kompensation for det tab, som delstatens anlæggelse af Am Vogelherd-parken havde påført sagsøgeren, og at TAB-lånet havde tjent til indfrielse af denne fordring.

- 18 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 15. oktober 2001 indgav sagsøgeren i medfør af artikel 242 EF og 243 EF begæring principalt om udsættelse af gennemførelsen af den første beslutnings artikel 2 (sag T-198/01 R). Begæringen var bl.a. baseret på en rapport af 2. oktober 2001 fra revisionsfirmaet Pfizenmayer & Birkel (herefter »den første Pfizenmayer-rapport«) vedrørende sagsøgerens økonomiske situation som opgjort pr. 31. august 2001.

- 19 Ved skrivelse af 24. oktober 2001 fremsatte sagsøgeren sine bemærkninger til den nye formelle procedure. Sagsøgeren påpegede, at selskabet til trods for indledningen af denne procedure endelig havde fundet en ny investor. Den

4. marts 2002 underskrev ægteparret Geiß og nævnte investor et notaroprettet dokument, hvorefter investoren forpligtede sig til at indskyde i alt [...] EUR i sagsøgerens selskabskapital mod erhvervelse af [...] % af selskabsanparterne.

- 20 Ved skrivelse af 15. marts 2002 underrettede Tyskland Kommissionen om denne investors engagement og fremsendte en kopi af notardokumentet. De tyske myndigheder og sagsøgeren anmodede Kommissionen om et møde med deltagelse af investoren og TGI med henblik på en drøftelse af den foreslåede investering, men Kommissionen afviste dette forslag ved skrivelser af 11. april 2002 til den tyske regering og af 25. april 2002 til sagsøgeren.
- 21 Ved kendelse af 4. april 2002 udsatte Rettens præsident på visse vilkår gennemførelsen af artikel 2 i den første beslutning indtil den 17. februar 2003 (sag T-198/01 R, Technische Glaswerke Ilmenau mod Kommissionen, Sml. II, s. 2153, herefter »TGI-kendelsen«). Den i kendelsen foretagne vurdering af, om betingelsen om uopsættelighed er opfyldt, tager bl.a. hensyn til den første Pfizenmayer-rapport samt til de ajourførte overslag, der er foretaget i forbindelse med en ny rapport (»den anden Pfizenmayer-rapport«), som Retten ved kendelse af 10. december 2001 besluttede skulle indhentes i forbindelse med den oprindelige procedure i sag T-198/01 R.
- 22 Kommissionen iværksatte den 18. juni 2002 appel til Domstolens præsident til prøvelse af TGI-kendelsen (sag C-232/02 P(R)).
- 23 I overensstemmelse med nævnte kendelse udarbejdede revisionsfirmaet Pfizenmayer & Birkel en tredje rapport vedrørende TGI's økonomiske situation, i det foreliggende tilfælde den økonomiske situation opgjort pr. 1. juli 2002 (herefter »midtvejsrapport 2002«). Denne rapport blev den 5. august 2002 indleveret til Rettens Justitskontor, som underrettede Kommissionen herom den 7. august 2002.

- 24 Den 2. oktober 2002 vedtog Kommissionen med hensyn til statsstøtte C 44/2001 beslutning K(2002) 2147 endelig om statsstøtte, som Tyskland har ydet til fordel for Technische Glaswerke Ilmenau GmbH (herefter »den anfægtede beslutning«).
- 25 I henhold til den anfægtede beslutnings artikel 1 har Tyskland ydet sagsøgeren statsstøtte, som er uforenelig med fællesmarkedet. Statsstøtten omfattede omdannelsen af bankgarantien og TAB-lånet på 2 000 000 DEM (1 015 677 EUR). I henhold til beslutningens artikel 2 er Tyskland forpligtet til uden ugrundet ophold at tilbageøge denne støtte hos sagsøgeren.
- 26 TGI-kendelsen blev stadfæstet ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 18. oktober 2002, Kommissionen mod Technische Glaswerke Ilmenau, (sag C-232/02 P(R), Sml. I, s. 8977).
- 27 I henhold til den anfægtede beslutnings artikel 2 fremsatte TAB ved skrivelse af 28. november 2002 et påkrav til sagsøgeren om at tilbagebetale beløbet på [...] EUR, herunder renter og sagsomkostninger. BvS fremsatte for sit vedkommende ved skrivelse af 29. november 2002 et påkrav til TGI om at stifte en ny sikkerhed med første prioritet for dennes fordring vedrørende restkøbesummen. Disse to kreditorer betingede faktisk deres krav af én eneste suspensiv betingelse, nemlig vedtagelsen af en endelig afgørelse fra Fællesskabets retsinstanser vedrørende en eventuel begæring (som skulle indgives før medio februar 2003) om udsættelse af gennemførelsen af den i nævnte artikel 2 fastsatte tilbageøgningsforpligtelse.
- 28 I henhold til TGI-kendelsen tilbagebetalte sagsøgeren den 16. december 2002 beløbet på 256 000 EUR til BvS, idet dokumentation for betalingen blev tilvejebragt ved dokumenter indleveret til Rettens Justitskontor den 23. december 2002.

29 Den 31. december 2002 kunne sagsøgeren ligeledes via en forudbetaling nedbringe TAB-lånet til et restbeløb på ca. [...] EUR.

30 Den 28. januar 2003 fremlagde revisionsfirmaet Pfizenmayer & Birkel ligeledes i henhold til TGI-kendelsen en fjerde rapport vedrørende sagsøgerens økonomiske situation, dvs. således som denne blev opgjort pr. 31. december 2002, hvoraf en kopi blev indleveret af sagsøgeren til Rettens Justitskontor og fremsendt til Kommissionen den 31. januar 2003 (herefter »den endelige rapport 2002«). Kommissionen blev den 3. februar 2003 anmodet om at indgive sine eventuelle bemærkninger til denne rapport.

31 Kommissionen indgav den 11. februar 2003 sådanne bemærkninger.

32 Ved dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 17. februar 2003 anmodede sagsøgeren om forlængelse af den udsættelse af gennemførelsen, som blev bestemt i TGI-kendelsen. Ved kendelse afsagt den efterfølgende dag i henhold til artikel 105, stk. 2, andet afsnit, i Rettens procesreglement, besluttede Rettens præsident midlertidigt at forlænge den oprindelige udsættelse, indtil der er truffet afgørelse vedrørende begæringen om udsættelse i sag T-198/01 R(II).

Retsforhandlinger

33 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 18. december 2002 har sagsøgeren anlagt sag med påstand om annullation af den anfægtede beslutning.

- 34 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 14. februar 2003 har TGI i henhold til artikel 242 EF og 243 EF indgivet begæring om principalt udsættelse af gennemførelsen af artikel 2 i den anfægtede beslutning. Begæringen er hvad angår uopsætteligheden bl.a. baseret på en femte rapport af 7. februar 2003 fra revisionsfirmaet Pfizenmayer & Birkel vedrørende sagsøgerens økonomiske situation på dette tidspunkt (bilag 4 til begæringen, herefter »den femte Pfizenmayer-rapport«).
- 35 Ved begæring indleveret til Rettens Justitskontor den 21. februar 2003 har virksomheden Schott Glas anmodet om tilladelse til at intervenere i denne sag til støtte for sagsøgtes påstande.
- 36 Nævnte begæring blev forkyndt for parterne den 26. februar 2003 i overensstemmelse med artikel 116, stk. 1, i Rettens procesreglement, og disse har ikke rejst indsigelser.
- 37 Kommissionen har indgivet sine skriftlige bemærkninger til begæringen om foreløbige forholdsregler den 12. marts 2003.
- 38 Eftersom Kommissionen i sine skriftlige bemærkninger faktisk anfægtede sandhedsværdien af den erklæring på tro og love, som ægteparret Geiß afgav den 11. februar 2003 (bilag 6 til nærværende begæring om foreløbige forholdsregler), har Rettens præsident ved skrivelse af 18. marts 2003 anmodet sagsøgeren om at fremlægge dokumenter vedrørende ægteparrets indtægter for perioden fra den 1. januar 1994 til den 28. februar 2003, som navnlig indeholder udskrifter af ægteparrets private bankkonti og alle fornødne oplysninger i relation til deres formue.

- 39 Ved skrivelser af 17. og 20. marts 2003 har sagsøgeren i henhold til procesreglementets artikel 116, stk. 2, og i forhold til intervenienten fremsat anmodning om fortrolig behandling af visse afsnit i sagsøgerens begæring om foreløbige forholdsregler, af visse bilag og af visse afsnit i andre bilag til nævnte begæring samt af visse andre dokumenter indeholdt i sagen. Sagsøgeren har ligeledes indleveret en ikke-fortrolig version af de pågældende dokumenter.
- 40 Ved kendelse afsagt af Rettens præsident den 26. marts 2003 fik Schott Glas tilladelse til at intervenere til støtte for Kommissionens påstande. Retten konstaterede, at Schott Glas, som var en konkurrent til sagsøgeren, og som havde deltaget i proceduren ved Kommissionen, i overensstemmelse med artikel 40 i Domstolens statut, som i henhold til dennes artikel 53, stk. 1, finder anvendelse på Retten, havde en berettiget interesse i nærværende sags udfald med den begrundelse, at den af Schott Glas frygtede påståede konkurrencefordrejning ville fortsætte i en betragtelig periode, såfremt begæringen om foreløbige forholdsregler blev imødekommet.
- 41 Den 3. april 2003 indleverede sagsøgeren dokumentation vedrørende ægteparret Geiß' formue, som Rettens præsident havde anmodet om i skrivelse af 18. marts 2003, i en fortrolig og ikke-fortrolig version.
- 42 Som følge af kendelsen af 26. marts 2003 blev de ikke-fortrolige versioner af de procesdokumenter, der indgår i sagens akter, og som sagsøgeren havde indleveret, forkyndt for intervenienten af Rettens Justitskontor.
- 43 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret mundtlige spørgsmål fra Retten under retsmødet den 11. april 2003. Under retsmødet besluttede Retten at imødekomme sagsøgerens anmodning om fortrolig behandling i forhold til intervenienten, bl.a. under hensyn til, at der ikke forelå indsigelser fra sagsøgtes eller intervenientens side.

- 44 Efter retsmødet anmodede Retten ved skrivelse fra Rettens Justitskontor af 16. april 2003 sagsøgeren om skriftligt at besvare en række spørgsmål.
- 45 Sagsøgeren besvarede disse spørgsmål den 8. maj 2003 (herefter »besvarelsen af spørgsmålene«). Sagsøgeren anmodede i henhold til procesreglementets artikel 116, stk. 2, og i forhold til intervenienten ligeledes om en fortrolig behandling af visse afsnit i denne besvarelse og af de til besvarelsen vedlagte dokumenter, hvoraf der samtidig blev indleveret en ikke-fortrolig version til Rettens Justitskontor.
- 46 Ved skrivelse af 13. maj 2003 rejste intervenienten indsigelser mod en række udeladelser i den ikke-fortrolige version af besvarelsen af spørgsmål.
- 47 Sagsøgeren indgav sine bemærkninger til indsigelserne ved skrivelse af 22. maj 2003.
- 48 Den 23. maj 2003 indgav Kommissionen sine bemærkninger til besvarelsen af spørgsmålene (herefter »Kommissionens supplerende bemærkninger«). Ved skrivelse af samme dag afstod Kommissionen fra at fremkomme med bemærkninger til intervenientens indsigelser med hensyn til sagsøgerens anmodning om fortrolig behandling af besvarelsen.
- 49 Ved skrivelse af 3. juni 2003 fremsatte sagsøgeren en begæring om fortrolig behandling i forhold til intervenienten af visse oplysninger, som var indeholdt i Kommissionens supplerende bemærkninger. Sagsøgeren indleverede ligeledes en ikke-fortrolig version af dette processkrift til Rettens Justitskontor.

- 50 Ved skrivelse af 5. juni 2003 oplyste intervenienten, at selskabet fastholdt sine indsigelser af 13. maj 2003 hvad angik udeladelserne i den ikke-fortrolige version af besvarelsen af spørgsmålene, men at det til gengæld ikke havde indsigelser med hensyn til udeladelserne vedrørende den af sagsøgeren indleverede ikke-fortrolige version af Kommissionens supplerende bemærkninger.
- 51 Ved skrivelse af 6. juni 2003 frafaldt intervenienten sine indsigelser mod udeladelserne vedrørende den ikke-fortrolige version af besvarelsen af spørgsmålene. Intervenienten oplyste ligeledes, at de skriftlige bemærkninger, som selskabet havde indgivet den 3. juni 2003 vedrørende nævnte besvarelse uanset selskabets ovenfor nævnte indsigelser af 13. maj 2003 herefter kunne anses for definitive.

Retlige bemærkninger

- 52 I henhold dels til artikel 242 EF, sammenholdt med artikel 243 EF, dels til artikel 225, stk. 1, EF, kan Retten, hvis den skønner, at forholdene kræver det, udsætte gennemførelsen af den anfægtede retsakt og foreskrive de nødvendige foreløbige forholdsregler.
- 53 Ifølge procesreglementets artikel 104, stk. 2, skal en begæring om foreløbige forholdsregler angive de omstændigheder, der medfører uopsættelighed, og de faktiske og retlige grunde til, at den begærede forholdsregel umiddelbart forekommer berettiget (*fumus boni juris*). Disse betingelser er kumulative, således at en begæring om udsættelse af gennemførelsen ikke kan tages til følge, hvis en af dem ikke er opfyldt (kendelse afsagt af Domstolens præsident den 14.10.1996, sag C-268/96 P(R), SCK og FNK mod Kommissionen, Sml. I, s. 4971, præmis 30, kendelse afsagt af Rettens præsident den 8.12.2000, sag T-237/99 R, BP Nederland m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 3849, præmis 34, og TGI-

kendelsen, præmis 50). Fællesskabets retsinstanser kan i givet fald tillige foretage en afvejning af de berørte interesser (kendelse afsagt af Domstolens præsident den 23.2.2001, sag C-445/00 R, Østrig mod Rådet, Sml. I, s. 1461, præmis 73, og TGI-kendelsen, præmis 50).

- 54 Selv om en kendelse om foreløbige forholdsregler har retsvirkninger indtil afsigelsen af dommen i hovedsagen, kan der i medfør af procesreglementets artikel 107, stk. 3, fastsættes en frist, efter hvis udløb den således fastsatte forholdsregel ophører med at have retsvirkning (jf. i denne retning kendelse afsagt af Domstolens præsident den 16.7.1984, sag 160/84 R, Oryzomyli Kavallas og Oryzomyli Agiou Konstantinou mod Kommissionen, Sml. s. 3217, præmis 9, og TGI-kendelsen, præmis 51).

Begæringerne om fortrolig behandling af 8. maj og 3. juni 2003

- 55 Sagsøgeren har i begæringerne påberåbt sig procesreglementets artikel 116, stk. 2. Retten finder henset til afkaldet på at rejse indsigelser mod påberåbelsen af, at der forelå forretningshemmeligheder med hensyn til visse af de oplysninger, som sagsøgeren fjernede i sine supplerende begæring om fortrolig behandling af 8. maj og 3. juni 2003, at begæringerne med en enkelt undtagelse kan imødekommes. Hvad angår navnet på revisionsfirmaet samt navnet på den revisor fra dette firma, der på TGI's vegne fremlagde en rapport i nærværende sag, er det klart, at disse oplysninger ikke kan anses for at være sagsøgerens forretningshemmelighed. Under alle omstændigheder er disse navne for fremtiden almindeligt kendte som følge af TGI-kendelsen, som allerede er offentliggjort i *Samling af Afgørelser fra Domstolen og Retten i Første Instans* og udlagt på institutionens hjemmeside, uden at sagsøgeren har taget noget forbehold i den forbindelse.
- 56 Det følger heraf, at begæringen hvad dette angår bør forkastes.

Fumus boni juris

- 57 Sagsøgeren har til støtte for sin påstand navnlig henvist til fire af de seks anbringender, der er påberåbt i hovedsagen. Nævnte anbringender er, at Kommissionens adskillelse af den formelle procedure er ulovlig, at TAB-lånet ikke har karakter af statsstøtte, at dette lån er omfattet af en godkendt generel støtteordning, samt at der i den anfægtede beslutning er foretaget en åbenbart fejlagtig anvendelse af Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder i den pr. 23. december 1994 gældende affattelse (EFT C 368, s. 12, herefter »rammebestemmelserne«).
- 58 Kommissionen har støttet af intervenienten gjort gældende, at påstanden ikke — heller ikke ud fra en umiddelbar betragtning — er berettiget.

Procedurefejl

- 59 Sagsøgeren har hvad først angår de af Kommissionen begåede procedurefejl gjort gældende, at Kommissionen har brugt urimelig lang tid (31 måneder) fra anmeldelsen af TAB-lånet og omdannelsen af bankgarantien den 1. december 1998 til iværksættelsen af den nye formelle procedure (jf. analogien af Rettens dom af 15.9.1998, sag T-95/96, Gestevisión Telecinco mod Kommissionen, Sml. II, s. 3407, præmis 74). Der er herved tale om en åbenbar tilsidesættelse af Kommissionens forpligtelse til at handle inden for en rimelig frist. Forsinkelsen kan udelukkende tilskrives Kommissionens adfærd og udgør en proceduremangel, der kan efterprøves af Fællesskabets retsinstanser (Rettens dom af 11.7.2002, sag T-152/99, HÅMSA mod Kommissionen, Sml. II, s. 3049, præmis 48).

- 60 Sagsøgeren har ligeledes gjort gældende, at Kommissionen ved sin langsomhed har tilsidesat princippet om god forvaltningsskik, hvorefter denne burde undersøge de pågældende foranstaltninger i deres overordnede sammenhæng og på en hurtig og upartisk måde (hvad angår vigtigheden af sammenhængen henvises til Rettens dom i sagen HANSA mod Kommissionen, præmis 29, og dom af 17.10.2002, sag T-98/00, Linde mod Kommissionen, Sml. II, s. 3961, præmis 41 og 47). Kommissionen har således i strid med en væsentlig formforskrift afskåret sig fra at anlægge en samlet vurdering af de anmeldte foranstaltninger, herunder de foranstaltninger, som den anså for at være eksisterende støtte (jf. betragtning 96 til den anfægtede beslutning).
- 61 Ifølge sagsøgeren kunne Kommissionen uden disse uregelmæssigheder være nået frem til et andet resultat i den anfægtede beslutning. Sagsøgeren har herved bl.a. henvist til Kommissionens konstatering (betragtning 139 og 140 til den anfægtede beslutning), hvorefter den nye investors engagement ikke ville gøre det muligt for sagsøgeren at være rentabel, eftersom dennes engagement var betinget af, at den i den første beslutning omhandlede støtte (dvs. gældseftergivelsen) ikke blev tilbagesøgt.
- 62 Kommissionen har i sine bemærkninger navnlig fokuseret på den omstændighed, at TAB-lånet og omdannelsen af bankgarantien var ikke-anmeldt støtte. Kommissionen har også påpeget, at forsinkelserne skyldes det forhold, at Kommissionen ikke rådede over de nødvendige oplysninger med henblik på at træffe en beslutning som følge af de tyske myndigheders forhalende adfærd. Princippet om god forvaltningsskik medfører ikke et forbud mod at adskille en procedure som den foreliggende i to dele, men forpligtede derimod Kommissionen til af hensyn til støttemodtagerens konkurrenter så hurtigt som muligt at vedtage en beslutning vedrørende de forhold, hvorom den havde tilstrækkelige oplysninger, dvs. gældseftergivelsen.
- 63 Retten finder, at det straks bør fastslås, at klassificeringen af TAB-lånet og omdannelsen af bankgarantien som ikke-anmeldt støtte forudsætter, at nævnte foranstaltninger udgjorde støtte i artikel 87, stk. 1, EF's forstand. Disse foranstaltningers manglende karakter af statsstøtte udgør imidlertid netop et af

de anbringender, der er påberåbt i hovedsagen, hvortil sagsøgeren i denne sag har henvist. Sagsøgeren har desuden gjort gældende, at lånet er omfattet af en godkendt generel støtteordning. Følgelig kan omfanget af den undersøgelse af *fumus boni juris*, som Retten skal foretage, ikke afhænge af en forudsætning, dvs. at der foreligger en ikke-anmeldt støtte, hvilket netop er det centrale ved vurderingen af *fumus boni juris*-betingelser (jf. kendelsen i sagen Kommissionen mod Technische Glaswerke Ilmenau, præmis 60).

- 64 Hvad angår det forhold, at beslutningen uretmæssigt adskiller de to procedurer, bemærkes, at Kommissionen ved indledningen af den første formelle undersøgelsesprocedure konstaterede, at den bl.a. var i tvivl med hensyn til TAB- lånets forenelighed med artikel 87, stk. 1, EF, og med hensyn til muligheden for at godkende dette i henhold til artikel 87, stk. 3, litra c), EF. Kommissionen henviste i den første beslutning (betragtning 41) til, at den havde fremsat en anmodning om oplysninger for især at afgøre, om lånet var foreneligt med bestemmelserne i den allerede godkendte støtteordning, på grundlag af hvilken det angiveligt var ydet. Under disse omstændigheder besluttede Kommissionen, at den »for at undgå, at beslutningen vedrørende [gældseftergivelsen] forsinkes yderligere, vil [...] afslutte den formelle undersøgelsesprocedure med en endelig beslutning vedrørende [gældseftergivelsen]« (betragtning 42). Kommissionen fremkom imidlertid ikke i denne beslutning med nogen betragtninger med hensyn til de tyske myndigheders ansvar for den tid, der hengik mellem den 4. april 2000, dvs. det tidspunkt, hvor Kommissionen underrettede Tyskland om sin beslutning om at indlede den første formelle undersøgelsesprocedure (jf. ovenfor, præmis 12), og det ikke nærmere fastsatte tidspunkt for fremsættelsen af anmodningen om de ovenfor nævnte oplysninger. Eftersom det er ubestridt (jf. ovenfor, præmis 13), at der efter indledningen af denne første undersøgelsesprocedure ved flere lejligheder var kontakt mellem Kommissionen og de tyske myndigheder, kan Retten ikke henset til de oplysninger, den har fået forelagt, fastslå, at de tyske myndigheder har ansvaret for denne forsinkelse. Det fremgår således af sagen, at det ligeledes er muligt, at den pågældende forsinkelse, i hvert fald delvist, må tilskrives Kommissionen.

- 65 Det bemærkes, at overholdelsen af en rimelig frist med hensyn til gennemførelsen af administrative procedurer er et almindeligt fællesskabsretligt princip, som Fællesskabets retsinstanser skal beskytte (Domstolens dom af 18.3.1997, sag

C-282/95 P, Guérin automobiles mod Kommissionen, Sml. I, s. 1503, præmis 36 og 37, og af 15.10.2002, forenede sager C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P — C-252/99 P og C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 8375, præmis 167-171), og som er gentaget i artikel 41, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, proklameret i Nice den 7. december 2000 (EFT C 364, s. 1) som et led i retten til god forvaltning. Princippet finder således anvendelse i forbindelse med en procedure for undersøgelse af en statsstøtte (jf. i denne retning Domstolens dom af 24.9.2002, forenede sager C-74/00 P og C-75/00 P, Falck og Acciaierie di Bolzano mod Kommissionen, Sml. I, s. 7869, præmis 140). Den blotte omstændighed, at en beslutning er vedtaget efter udløbet af en rimelig frist, er imidlertid ikke tilstrækkeligt til at gøre en beslutning, som Kommissionen har truffet efter afslutningen på en formel undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 88, stk. 2, EF, ulovlig (jf. i analogi hermed Rettens dom af 20.4.1999, forenede sager T-305/94 — T-307/94, T-313/94 — T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 og T-335/94, Vinyl Maatschappij m. fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 931, præmis 121 og 122; samt domme af 14.2.2001, sag T-26/99, Trabisco mod Kommissionen, Sml. II, s. 633, præmis 52, og sag T-62/99, Sodima mod Kommissionen, Sml. II, s. 655, præmis 94). Derfor skal sagsøgerens argumentation vedrørende de skadelige virkninger, som hidrører fra det angiveligt ulovlige tidsrum på 31 måneder, der fulgte af opdelingen af den formelle undersøgelsesprocedure, undersøges.

- 66 Sagsøgeren har bl.a. understreget, at den i den første beslutnings artikel 2 fastsatte forpligtelse til at tilbagesøge gældseftergivelsesbeløbet i den anfægtede beslutning er anført som et af de faktuelle elementer, som Kommissionen baserer sig på for at nå frem til den konklusion, at omstruktureringsplanen af 19. april 2001 ikke kunne iværksættes, og som følge heraf ikke kunne anses for at være bæredygtig (betragtning 132-141). Under disse omstændigheder finder Retten, at argumentet om, at den nye investors engagement af 4. marts 2002, set i sammenhæng med samtlige de foranstaltninger, som Tyskland gav underretning om den 1. december 1998, og de udsigter til, at sagsøgeren på sigt kommer på fode igen, der især er fastslået i den første og anden Pfizenmayer-rapport, har ført til, at Kommissionen i mangel af opsplitning af den første formelle undersøgelsesprocedure har vedtaget en anden beslutning, ikke er fuldstændigt ugrundet. Det kan navnlig ikke ved læsning af den del af den anfægtede beslutning, der vedrører denne nye investor (betragtning 135-141) udelukkes, at eksistensen af den første beslutning og dermed af den opdeling af proceduren, der danner grundlag for dennes vedtagelse, har påvirket Kommissionens vurdering ved den efterfølgende vedtagelse af den anfægtede beslutning.

TAB-lånets karakter af statsstøtte

- 67 Sagsøgeren har gjort gældende, at TAB-lånet ikke har alle de elementer, der er kendetegnende for en støtte som omhandlet i artikel 87, stk. 1, EF. Henset til den gældende rentesats (dvs. [...]%) og til den omstændighed, at lånet er sikret ved pant i fast ejendom og ved virksomhedsejerens hæftelse som selvskyldnerkautionist, har sagsøgeren anført, at lånet er ydet på markedsvilkår, og at denne lånetildeling derfor ikke har medført nogen former for økonomiske fordele. Kommissionen burde i det mindste i den anfægtede beslutning have anført, hvori det pågældende støtteelement konkret bestod. Delstaten Thüringen har ved at yde lånet med TAB som mellemlidende desuden gjort samme overvejelser som dem, der gøres af et holdingselskab eller af en koncern bestående af private virksomheder, som fører en samlet politik på koncernniveau, eftersom nævnte tildeling har gjort det muligt for delstaten hurtigt at gå i gang med anlæggelsen af Am Vogelherdparken.
- 68 Sagsøgeren har ligeledes gjort gældende, at tildelingen af TAB-lånet havde til formål at kompensere for det civilretlige krav, som selskabet havde i forhold til delstaten Thüringen som følge af det tab, selskabet led i forbindelse med nedrivningen af det gamle frittehus. Sagsøgeren har henvist til låneaftalens artikel 2 i, hvorefter selskabet skulle anvende det lånte beløb til at erstatte den nedrevne bygning. Kommissionen har anlagt et urigtigt skøn derved, at den i den anfægtede beslutning har fastslået, at sagsøgeren ville have fået tildelt et tilskud og ikke et lån, såfremt de udgifter, sagsøgeren var blevet påført, havde været erstatningsberettigede. Eftersom det var ubestridt, at selskabet ikke havde ret til at benytte denne bygning på ubestemt tid, var et lån i det foreliggende tilfælde det bedst egnede middel til at dække de omkostninger, der fulgte af nødvendigheden af at finde en anden måde at forsyne selskabets fjerde ovn på, omkostninger, som selskabet havde forudset.
- 69 Kommissionen har hvad angår argumentet om, at TAB-lånet blev ydet på markedsvilkår, heroverfor gjort gældende, at sagsøgeren henset til selskabets usikre økonomiske situation aldrig på det frie marked ville have fået dette lån på de yderst favorable vilkår, som selskabet har fået det til (jf. herom den anfægtede

beslutnings betragtning 107-116). Sagsøgeren glemmer ved at påberåbe sig den måde, hvorpå en fornuftig privat investor ville have handlet i delstaten Thüringens sted, at det i det foreliggende hypotetiske tilfælde er nødvendigt at lægge ikke långiverens, men låntagerens indstilling til grund (jf. Rettens dom af 6.3.2003, forenede sager T-228/99 og T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale og Land Nordrhein-Westfalen mod Kommissionen, Sml. II, s. 435, præmis 178 ff.). Hvad angår sagsøgerens påståede civile retlige krav over for delstaten har Kommissionen støttet af intervenienten gjort gældende, at et sådant krav ikke kan fyldestgøres med lån. Et civilretligt krav, der tilsigter at opnå en slags »kompensatorisk lån«, eksisterer ifølge disse parter ikke i tysk ret.

- 70 Retten finder, at sagsøgerens argument, hvorefter TAB-lånet især i betragtning af de til dette knyttede vilkår kunne have været ydet til selskabet af en fornuftig privat investor, som handlede på almindelige markedsvilkår, og som befandt sig i en position, der lignede delstaten Thüringens, ikke savner ethvert grundlag. Det er ganske vist rigtigt, at delstaten havde en vis forpligtelse som følge af de mulige rettigheder, sagsøgeren havde erhvervet med hensyn til brugen af det gamle frittehus, og som følge af de omkostninger, som delstatens nedrivning af dette havde påført sagsøgeren før tid — hvilket alle er faktiske omstændigheder, som udelukkende vil kunne efterprøves af den ret, der påkender sagens realitet — kan det dog ikke udelukkes, at en fornuftig privat investor havde ydet det pågældende lån uanset den tvivlsomme karakter af de stillede sikkerheder ved som i det foreliggende tilfælde at betinge sig, at det lånte beløb blev anvendt til opførelsen af en ny bygning til erstatning for den nedrevne bygning. Selv om dommen i sagen Westdeutsche Landesbank Girozentrale og Land Nordrhein-Westfalen mod Kommissionen skal fortolkes som påstået af Kommissionen, og der derfor skal tages hensyn til låntagerens synspunkt, er det ikke i det mindste umiddelbart fuldstændigt urimeligt at antage, at sagsøgeren i februar 1998 har kunnet være af den opfattelse, således som selskabet har understreget i sin besvarelse af spørgsmålene, at ydelsen af et lån og dermed en hurtig udbetaling af de tilsvarende midler kunne gøre det muligt for selskabet at påbegynde de nødvendige foranstaltninger med henblik på at erstatte tabet af brugen af det gamle frittehus, og at dette lån udgjorde et tilfredsstillende forlig på den eventuelle retssag, selskabet kunne have indledt mod delstaten.

Den påståede støttes forenelighed med fællesmarkedet

- 71 Sagsøgeren har også gjort gældende, at TAB-lånet var omfattet af en generel støtteordning (nemlig »Thüringer Konsolidierungsfonds« (Thüringens konsolideringsfond), godkendt ved beslutning NN 74/95 SG(96) D 1946, af 6.2.1996), bl.a. som følge af, at selskabet var en mellemstor virksomhed på det tidspunkt, lånet blev udbetalt, nemlig den 30. november 1998. Sagsøgeren har i analogi med den argumentation, der blev lagt til grund i Rettens dom af 14. maj 2002, Graphischer Maschinenbau mod Kommissionen, (sag T-126/99, Sml. II, s. 2427), gjort gældende, at de nationale myndigheder bør have et vidt skøn i forbindelse med komplekse økonomiske vurderinger vedrørende iværksættelsen af de anmeldte og godkendte støtteordninger. Sagsøgeren har dernæst påpeget, at såfremt Kommissionen frit kunne erstatte den nationale myndigheds økonomiske vurdering med sin egen vurdering, ville den have ubegrænset kompetence. I stedet for blot at undersøge lovligheden af den af TAB trufne beslutning om at yde lånet via Thüringer Konsolidierungsfonds i forhold til den pågældende støtteordning, har Kommissionen imidlertid i det foreliggende tilfælde fejlagtigt undersøgt lånet direkte og udelukkende i henhold til sine egne retningslinjer (betragtning 109 til den anfægtede beslutning).
- 72 Kommissionen har hvad angår ydelsen af TAB-lånets påståede forenelighed med Thüringer Konsolidierungsfonds' ordning bemærket, at de nationale myndigheder under de foreliggende omstændigheder er underlagt Kommissionens kontrol i overensstemmelse med artikel 87, stk. 3, EF. Myndighederne kan således ikke udøve noget skøn, hvad angår lovligheden af en konkret støtte. Beslutningen om at afvise en eventuel anvendelse af Thüringer Konsolidierungsfonds' ordning var desuden fuldt ud berettiget henset til retningslinjerne og til den manglende forelæggelse af en bæredygtig omstruktureringsplan på tidspunktet for ydelsen af TAB-lånet.
- 73 Det er åbenbart, at der foreligger en reel uoverensstemmelse mellem parterne med hensyn til vurderingen af den måde, som Kommissionen burde have anvendt ved undersøgelsen af, hvorvidt ydelsen af TAB-lånet var foreneligt med Thüringer Konsolidierungsfonds. Retten konstaterer, at sagsøgerens argumentation i vidt

omfang er baseret på en påstand om, at selskabet var en mellemstor virksomhed på tidspunktet for udbetalingen af lånet og på Kommissionens manglende hensyntagen til denne omstændighed. Det kan ikke udelukkes, at denne påstand, såfremt den er korrekt, ville have udgjort en relevant faktor i forbindelse med en korrekt anvendelse af Thüringer Konsolideringsfonds' ordning. Ifølge den anfægtede beslutning er det imidlertid »uden betydning [...], om TGI kan betragtes som en [middelstor virksomhed], [hvorfor] [...] dette spørgsmål ikke [vil] blive behandlet yderligere som led i denne procedure« (betragtning 88).

- 74 Det bemærkes, at individuelle støtteforanstaltninger, der anses for eksisterende støtteforanstaltninger, i henhold til fast retspraksis kun kan kontrolleres af Kommissionen efter de betingelser, som den har fastsat i beslutningen om godkendelse af den generelle ordning (Domstolens dom af 5.10.1994, sag C-47/91, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 4635, præmis 24, og af 15.5.1997, sag C-278/95 P, Siemens mod Kommissionen, Sml. I, s. 2507, præmis 31, og Rettens dom af 17.6.1999, sag T-82/96, ARAP m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1889, præmis 48). Selv om der er korrekt, således som det konstateres i den anfægtede beslutning (betragtning 109), at »betingelserne i støtteordningen [svarer] til betingelserne i Fællesskabets rammebestemmelser for støtte til redning og omstrukturering«, og at disse betingelser »ikke [er] opfyldt« i det foreliggende tilfælde, er disse konstateringer ikke i sig selv tilstrækkelige til at forkaste sagsøgerens argumentation. Retten kan således ikke udelukke, at Kommissionen har begået en retlig fejl i den forbindelse.

Konklusion

- 75 Det følger heraf, at tre af de af sagsøgeren påberåbte anbringender ikke umiddelbart savner ethvert grundlag (kendelse afsagt af Domstolens præsident den 19.7.1995, sag C-149/95 P(R), Kommissionen mod Atlantic Container Line m.fl., Sml. I, s. 2165, præmis 26, og TGI-kendelsen, præmis 88). Under disse omstændigheder kan begæringen ikke afvises på grundlag af manglende fumus boni juris, hvorfor det skal undersøges, om begæringen opfylder uopsættelighedsbetingelsen.

Uopsættelighed

Parternes argumenter

- 76 Sagsøgeren har gjort gældende, at den begærede foreløbige forholdsregel er nødvendig for at undgå, at selskabet lider et alvorligt og uopretteligt tab som følge af den øjeblikkelige gennemførelse af den anfægtede beslutnings artikel 2. En sådan gennemførelse medfører, at selskabet ophører med at eksistere, subsidiært uigenkaldeligt mister sin stilling på det pågældende marked. Sagsøgeren har ligeledes påberåbt sig de finansielle følger og personlige tab i form af troværdighed, omdømme og social position, som hr. Geiß vil blive udsat for i tilfælde af, at der indledes en insolvensprocedure. Disse alvorlige tab kan ikke erstattes efterfølgende og bevirker, at der foreligger uopsættelighed.
- 77 TGI har præciseret, at selskabet har kunnet nedbringe størrelsen af det resterende skyldige lån pr. 31. december 2002 til et restbeløb på [...] EUR, men at det herefter ikke råder over tilstrækkelige reserver til at indsamle dette restbeløb inden for den korte frist, som selskabet skal overholde for at undgå, at der indledes en insolvensprocedure i tilfælde af, at nærværende begæring forkastes. Selskabet har i den forbindelse henvist til den femte Pfizenmayer-rapport, hvori det understreges, at de ekstraordinære og store omkostninger, som selskabet er blevet pålagt i forbindelse med finansieringen af genopbygningen af den anden ovn i 2002, samt omkostningerne til diverse investeringer, som selskabet står over for i 2003, efterlader selskabet med meget begrænsede midler på trods af den forventede positive udvikling for TGI i 2003. Hertil kommer nødvendigheden af at planlægge de investeringsomkostninger, der er nødvendige til den periodiske renovering af den første og anden ovn, som efter planen skal finde sted i 2004. TGI har i besvarelsen af spørgsmålene understreget, at selskabet ikke har noget erstatningskrav over for delstaten Thüringen med hensyn til de omkostninger, der opstod i forbindelse med nedrivningen af det gamle frittehus. Desuden har hr. Geiß kun begrænsede private midler, som uanset den sikkerhedsstillelse, han har ydet over for TAB, ikke gør det muligt for ham at tilbagebetale restbeløbet. Hvad angår denne sikkerhedsstillelse er den omstændighed, at den blev accepteret af

TAB på det tidspunkt, hvor ægteparret Geiß ligeledes var ejere af to andre selskaber og dette uanset den manglende forelæggelse af en modgaranti, i overensstemmelse med praksis hos de tyske banker, som holder fast ved den ledende selskabsdeltagers personlige hæftelse for lånet.

- 78 Kommissionen har i sine skriftlige indlæg gjort gældende, at hr. Geiß henset til den omstændighed, at han ifølge de indlæg, som Tyskland indleverede i forbindelse med den nye formelle procedure, fra 1997 gav afkald på en direktørbonus på 1 mio. DEM, således har måttet modtage en sådan bonus igennem flere år, dvs. fra selskabets stiftelse i 1994. Han burde som følge heraf være i stand til af egne midler at forstrække sagsøgeren med det beløb, der skal tilbagebetales i henhold til den anfægtede beslutning. I alle tilfælde kunne han i det mindste opnå et personligt lån hos en privat bank på markedsvilkår med henblik på tilbagebetaling af den resterende del af TAB-lånet.
- 79 Kommissionen har støttet af intervenienten gentaget dette argument under retsmødet. Intervenienten har bemærket, at der ikke kan foreligge betalingsumulighed i den tyske insolvenslovgivnings forstand, når en debitor kan opnå et banklån ved hjælp af en sikkerhedsstillelse. Intervenienten har stillet spørgsmålstegn ved, hvorfor sagsøgeren aldrig har forsøgt at opnå betaling af en erstatning svarende til selskabets påståede civile retlige krav mod delstaten Thüringen. Direktøren for en virksomhed som sagsøgeren er forpligtet til at gøre sådanne krav gældende. En sådan fordring kan endda sælges til en bank eller stilles til sikkerhed for en kredit. Sagsøgeren kan som følge heraf ikke virkelig påstå, at selskabet mangler likvide midler. Intervenienten har i sine skriftlige bemærkninger tilføjet, at sagsøgeren over for et eventuelt tilbagebetalingskrav fra TAB's side baseret på dettes lån kunne gøre gældende, at selskabet havde »tilbageholdsret« (»Zurückbehalterungsrecht«) i henhold til § 273, stk. 1, i den tyske civillovbog. Under alle omstændigheder vil TAB i forbindelse med sit forsøg på at opnå en sådan tilbagebetaling handle i henhold til de markedsøkonomiske spilleregler og vil således ikke risikere, at sagsøgeren går konkurs, bl.a. under hensyn til den del af lånet, der allerede er tilbagebetalt.
- 80 Kommissionen har i sine supplerende bemærkninger fastholdt, at det af besvarelsen af spørgsmålene fremgår, at der med hensyn til den reelle værdi af

hr. Geiß' selvskyldnerkaution i aftalen vedrørende TAB-lånet består en åbenbar modsætning mellem den holdning, som sagsøgeren har indtaget i forbindelse med denne begæring om foreløbige forholdsregler, og den holdning, som sagsøgeren har indtaget i forbindelse med hovedsagen. Såfremt det er korrekt, således som det er fastslået i besvarelsen af spørgsmålene, at sikkerhedsstillelsen er værdiløs, kan TGI ikke påstå, at lånet blev ydet på markedsvilkår. I øvrigt modsiger skrivelsen fra TAB, som er bilagt svaret, sagsøgerens påstand. Endelig er det nærmest umuligt, at hr. Geiß, som ifølge de dokumenter, der er indleveret den 3. april 2003, mellem 1994 og 2003 har oppebåret en aflønning fra sagsøgeren på [...] EUR, ikke har kunnet opbygge en egen formue.

Rettens bemærkninger

- 81 Først bør der henvises til de retlige vurderinger, der er foretaget i præmis 96-99 i TGI-kendelsen.
- 82 I denne sag fremgår det klart af den femte Pfizenmayer-rapport, at forpligtelsen til at tilbagebetale restbeløbet på ca. [...] EUR af TAB-lånet og til at stifte en ny sikkerhed med første prioritet til fordel for BvS hvad angår fordringen på restkøbesummen helt konkret risikerer at bevirke, at sagsøgeren går konkurs.
- 83 Dette faktum bestrides ikke for alvor af Kommissionen, der i det væsentlige indskrænker sig til at drage den slutning, at hr. Geiß sandsynligvis har egne midler, som han kunne bruge dels til at tilbagebetale dette restbeløb, dels til at stifte en ny bankgaranti, som kan gøre det muligt for ham at låne de nødvendige midler. Det fremgår imidlertid af ægteparret Geiß' tro og love-erklæring, som understøttes af den dokumentation, der blev indleveret til Retten den 4. april 2003, at TGI-ejernes personlige formue er meget beskeden. Det er således lidet sandsynligt, at en anden bank vil yde ægteparret Geiß et lån med henblik på at gøre det muligt for dem at tilbagebetale resten af det lån, der blev ydet af TAB.

- 84 Hvad angår den tvivl, Kommissionen rent faktisk har rejst med hensyn til den komplette karakter af denne dokumentation, bl.a. som følge af, at hr. Geiß ikke har kunnet undgå at skabe en egen formue set i lyset af den aflønning, som han siden 1994 har oppebåret fra TGI, konstateres, at læsningen af denne dokumentation, og læsningen af hr. Pfizenmeyers forklaringer, som ledsager denne dokumentation i hans rapport af 26. marts 2003, ikke giver grundlag for at betvivle, at de oplysninger, der fremgår af denne dokumentation, er pålidelige. Det er klart, at hr. Geiß' aflønning sammenlignet med den gennemsnitlige løn for ledere af tyske selskaber af tilsvarende størrelse var beskedne. Med hensyn til hr. Geiß' øvrige indtægter drejer det sig i det væsentlige om alderspensioner, som denne modtager fra Tyskland, og hvis størrelser er relativt beskedne. Udskifterne over saldi for ægteparret Geiß' bankkonti for årene 1999, 2000, 2001 og 2002 samt pr. 28. februar 2003 bestyrker åbenbart sagsøgerens argument, hvorefter TGI-ejernes formue ganske rigtigt er begrænset.
- 85 Under disse omstændigheder tilkommer det ikke Retten at foretage spekulationer vedrørende den omstændighed, at det tydeligvis ikke har været muligt for ægteparret Geiß at opspare større beløb siden 1994, således som ønsket af Kommissionen henset til, at denne vedholdende nævner forekomsten af skjulte aktiver tilhørende TGI-ejerne og især hr. Geiß.
- 86 I øvrigt viser den blotte omstændighed, at TAB i sin skrivelse af 2. maj 2003 (bilag 3 til besvarelsen af spørgsmålene) tilsyneladende ikke har fundet den af hr. Geiß foretagne sikkerhedsstilling værdiløs, på ingen måde, at denne har en væsentlig formue. Det viser sandsynligvis denne banks ønske om at fremhæve hr. Geiß' personlige hæftelse for TAB-lånet.
- 87 Hvad angår den påståede forpligtelse til at anlægge en erstatningssag mod delstaten Thüringen, som påberåbt af Kommissionen og intervenienten, bemærkes, at dette forudsætter, at der foreligger en ret til fordel for TGI og en direkte forbindelse mellem delstaten Thüringens eventuelle tilsidesættelse af denne ret og de omkostninger, som sagsøgeren afholdt før planlagt i 1998. Ifølge sagsøgeren opnåede denne med TAB-lånet det bedst mulige kompromis under de meget vanskelige omstændigheder, selskabet befandt sig i i 1998. Under alle

omstændigheder er det langt fra sikkert, at anlæggelsen af en retssag af den type, som Kommissionen og intervenienten har for øje, under de usikre økonomiske omstændigheder, som TGI fortsat befinder sig i, vil være tilstrækkeligt til at undgå selskabets konkurs i tilfælde af, at der ikke gives dette medhold i denne sag. Retten finder det således lidet sandsynligt, at en tysk ret, som får forelagt et søgsmål med påstand om tilbagebetaling af TAB-lånet, vil suspendere eller forkaste søgsmålet blot på grund af en mulig tilbageholdsret i henhold til § 273, stk. 1, i den tyske civillovbog, som TGI muligvis vil kunne gøre gældende på grundlag af delstatens påståede forpligtelse over for selskabet.

88 Hvad angår intervenientens argument vedrørende TAB's forudselige adfærd fremgår det desuden ikke af TAB's skrivelse af 28. november 2002 (jf. denne kendelses præmis 27), at TAB i sit forsøg på at opnå den i skrivelsen krævede tilbagebetaling ikke ville risikere at fremkalde sagsøgerens konkurs.

89 Imidlertid bemærkes, at det af nærværende begæring om foreløbige forholdsregler og af den femte Pfzenmayer-rapport fremgår, at sagsøgeren vil være i stand til inden for en frist, der er kortere end den, sagsøgeren fik af TAB den 28. november 2002, at tilbagebetale resten af det pågældende lån i løbet af dette år. Herefter og for så vidt angår BvS's krav af 27. november 2002 vil sagsøgeren kunne stifte en ny sikkerhed med første prioritet med hensyn til fordringen vedrørende restkøbesummen. Disse forhold er udtrykkeligt anerkendt i de meget konkrete forslag til et forlig, der er indeholdt i denne begæring. Sagsøgeren har under retsmødet endog bekræftet, at det eventuelt vil være muligt for selskabet at tilbagebetale resten af TAB-lånet til september 2003, hvis ikke før. Sagsøgeren har dog tilføjet, at alt afhænger af det supplerende beløb, som Retten eventuelt pålægger selskabet at tilbagebetale til BvS for regnskabsåret 2003 i forbindelse med selskabets begæring af 17. februar 2003 om forlængelse af den i TGI-kendelsen fastsatte midlertidige udsættelse.

90 Ifølge de nyeste tal af 24. april 2003, som sagsøgeren har fremlagt (jf. bilag 7 til besvarelsen af spørgsmålene), råder selskabet sandsynligvis pr. 31. december 2003 over ressourcer på [...] EUR. Dette overslag tager imidlertid allerede hensyn til

den eventuelle tilbagebetaling af resten af TAB-lånet. Det er således klart, at TGI inden årets udgang vil være i stand til at tilbagebetale nævnte restbeløb.

- 91 Imidlertid kan denne mulighed for efterfølgende betaling ikke adskilles fra de meget specielle omstændigheder i denne sag, hvor den anfægtede beslutning selv er resultatet af den stærkt omstridte afbrydelse af en formel undersøgelsesprocedure. Med henblik på nærværende begæring om foreløbige forholdsregler er denne altså ikke frataget sin karakter af uopsættelighed blot på grund af denne mulighed. Retten finder det tværtimod hensigtsmæssigt at tage hensyn til den samlede situation, der følger af denne sag og af begæringen om forlængelse af den udsættelse, der blev fastsat ved TGI-kendelsen i sag T-198/01 R. Eftersom Kommissionen i denne sag har krævet, at sagsøgeren tilbagebetaler mindst en mio. EUR til BvS inden den 31. december 2003, er det åbenbart, at TGI ikke på samme tid kan opfylde de to krav uden i en nær fremtid at gå konkurs.
- 92 Følgelig finder Retten, at betingelsen vedrørende uopsættelighed er opfyldt i det foreliggende tilfælde. Det er derfor nødvendigt at afveje samtlige interesser i sagen.

Interesseafvejning

- 93 Sagsøgeren har påberåbt sig de samme interesser, som i sag T-198/01 R (jf. TGI-kendelsens præmis 110 og 111). Ifølge sagsøgeren bør interesseafvejningen medføre samme resultat, eftersom de faktiske omstændigheder ikke har ændret sig fundamentalt i mellemtiden. Navnlig taler den omstændighed, at Kommissionen kunstigt har opdelt den pakke af foranstaltninger, som blev anmeldt af Tyskland den 1. december 1998, til fordel for et sådant resultat. Sagsøgeren har med hensyn til intervenientens interesser gjort gældende, at denne opnåede støtteforanstaltninger, der var meget større end dem, sagsøgeren eventuelt har fået, såvel i

begyndelsen af 1990'erne i forbindelse med privatiseringen af Jenaer Glaswerk som for nyligt. TGI har til støtte for sidstnævnte påstand henvist til en pressemeddelelse af 16. oktober 2002 vedrørende virksomheden Schott Glas (bilag 8 til begæringen om foreløbige forholdsregler), hvorefter denne i 2002 skulle have modtaget offentlig støtte fra delstaten Thüringen på 80 500 000 EUR til anlæggelsen af en fabrik i denne delstat. TGI har således anfægtet det, selskabet kalder den forenklede påstand, hvorefter en tilbagesøgning af støtte altid, og især i det foreliggende tilfælde, er i Fællesskabets interesse.

- 94 Kommissionen har i sine supplerende bemærkninger forsvaret den holdning, som den indtog under retsmødet, hvorefter der ikke længere i det foreliggende tilfælde findes nogen særlige omstændigheder som omhandlet i TGI-kendelsens præmis 116. Kommissionen har i den forbindelse understreget, at det pågældende støttebeløb i de to sager set under ét henset til renterne nu er betragteligt højere i forhold til det samlede støttebeløb på 67 425 000 DEM (34 473 855 EUR), som TGI modtog (TGI-kendelsen, præmis 117), end de 6% af dette samlede beløb, som Retten tog hensyn til i denne kendelse. Desuden kunne ti virksomheder, som findes på sagsøgerens marked, drage fordel af en tilbagebetaling af den pågældende støtte. Kommissionen har endelig støttet af intervenienten præciseret, at intervenienten inden for sektoren for fremstilling af de varer, som konkurrerer med TGI's produkter, størrelsesmæssigt er mere eller mindre sammenlignelig med sagsøgeren.
- 95 Retten finder i lighed med de betragtninger, der er anført i TGI-kendelsens præmis 115-117, at der ligeledes foreligger ekstraordinære og yderst konkrete omstændigheder i denne sag, der taler for, at der træffes de foreløbige forholdsregler.
- 96 Denne konklusion er på ingen måde berørt af en samlet hensyntagen til størrelsen af den i de to sager omstridte støtte, hvis beløb er meget lille i forhold til den af TGI modtagne samlede støtte, over for hvilken Kommissionen ikke har rejst indsigelser. Hvad angår intervenientens holdning gælder, at selv om det er korrekt, at virksomhedens intervention mere præcist har kunnet godtgøre de respektive størrelser af Schott Glas og TGI inden for det relevante område for

glasfremstilling, er det imidlertid også korrekt, at førstnævnte virksomhed tilhører en koncern, der har en omsætning, som er meget større end sagsøgerens. Desuden lader det til, at intervenienten for ganske nyligt fra delstaten Thüringen har modtaget en støtte på et meget stort beløb, som tilsyneladende er godkendt af Kommissionen, mens den omstridte støtte i denne sag og i sag T-198/01 R går tilbage til 1998.

- 97 Under hensyn til Fællesskabets interesse i, at der foretages en effektiv tilbagesøgning af statsstøtte, herunder støtte til omstrukturering, der som udgangspunkt ydes til virksomheder i økonomiske vanskeligheder, er der imidlertid ikke tilstrækkeligt grundlag for i fuldt omfang at udsætte gennemførelsen af den anfægtede beslutning, indtil der afsiges dom i hovedsagen.
- 98 Henset til sagens ganske særlige omstændigheder er der derimod grundlag for at træffe begrænsede foreløbige forholdsregler, hvorved behovet for at sikre en effektiv foreløbig retsbeskyttelse tilgodeses i tilstrækkeligt omfang.
- 99 Under hensyn til den almene interesse i, at statsstøtte, der er erklæret uforenelig med fællesmarkedet, og hvoraf der er pålagt tilbagesøgning, tilbagesøges, så snart det er muligt mod meget konkrete forligsforslag, således som sagsøgeren rent faktisk anerkender i det foreliggende tilfælde, bestemmes, at gennemførelsen af den anfægtede beslutning udsættes indtil den 31. oktober 2003.
- 100 Til udsættelsen er knyttet følgende betingelser: For det første, at sagsøgeren senest den 30. september 2003 tilbagebetaler TAB et beløb på [...] EUR og indleverer dokumentation for denne tilbagebetaling til Rettens Justitskontor og Kommissionen inden en uge efter tilbagebetalingen og senest den 7. oktober 2003; for det andet, at sikkerheden med første prioritet i grunden til den fjerde oven til fordel for

TAB frigives og på ny stilles senest den 10. oktober 2003 til fordel for BvS med henblik på at sikre dennes krav på at modtage tilbagebetaling af restkøbesummen i henhold til asset-deal 1; for det tredje, at hr. Geiß senest den 10. oktober 2003 stiller en sikkerhed, der svarer til den selvskyldnerkaution, som denne stillede den 3. marts 1998 til sikkerhed for tilbagebetalingen af TAB-lånet, til fordel for BvS for så vidt angår restkøbesummen i henhold til asset-deal 1; for det fjerde, at der senest den 17. oktober 2003 indleveres dokumentation til Rettens Justitskontor og Kommissionen for den omdannelse af sikkerhederne, der kræves i henhold til den anden og tredje af de ovenfor nævnte betingelser.

På grundlag af disse præmisser

bestemmer

RETTENS PRÆSIDENT

- 1) Artikel 2 i Kommissionens beslutning K(2002) 2147 endelig af 2. oktober 2002 om statsstøtte (C 44/01), som Tyskland har ydet til fordel for Technische Glaswerke Ilmenau GmbH, udsættes til den 31. oktober 2003.

- 2) Til udsættelsen er knyttet følgende betingelser: For det første, at sagsøgeren senest den 30. september 2003 tilbagebetaler Thüringer Aufbaubank et beløb på [...] EUR, og indleverer dokumentation for tilbagebetalingen til Rettens Justitskontor og Kommissionen inden en uge efter tilbagebetalingen og senest den 7. oktober 2003; for det andet, at sikkerheden med første prioritet i grunden til den fjerde oven til fordel for Thüringer Aufbaubank frigives og på ny stilles senest den 10. oktober 2003 til fordel for Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben med henblik på at sikre dennes krav på at modtage tilbagebetaling af restkøbesummen i henhold til asset-deal 1; for det tredje, at hr. Geiß senest den 10. oktober 2003 stiller en sikkerhed, der svarer til den selvskyldnerkaution, som denne stillede den 3. marts 1998 til sikkerhed for tilbagebetalingen af lånet til Thüringer Aufbaubank, til fordel for Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben for så vidt angår restkøbesummen i henhold til asset-deal 1; for det fjerde, at der senest den 17. oktober 2003 indleveres dokumentation til Rettens Justitskontor og Kommissionen for den omdannelse af sikkerhederne, der kræves i henhold til den anden og tredje af de ovenfor nævnte betingelser.

Således bestemt i Luxembourg den 1. august 2003.

H. Jung

Justitssekretær

B. Vesterdorf

Præsident